

دانلداي. وستليک

تَبَرْ

ترجمه
محمد حیاتی

انتشارات نیادر

یادداشت مترجم

دانلد ادوین وستلیک (۱۹۳۳-۲۰۰۸) نویسنده‌ی امریکایی، در طی شش دهه نگارش، آثار زیادی از خود به جا گذاشت. او بیش از صد رمان علمی تخیلی، جنایی، کمیک و همین‌طور آثار غیرداستانی نوشته و از شهرت و محبوبیت زیادی بین کتاب‌خوان‌ها برخوردار است. کتاب‌هایش را با اسمی مستعار مختلفی، از جمله ریچارد استارک، چاپ می‌کرد. یکی از شخصیت‌های مشهور رمان‌های وستلیک، پارکر نام دارد که دست‌مایه‌ی ساخت فیلم‌های بسیاری شده.

د. کیت مانو، رمان‌نویس امریکایی، برک دوور (شخصیت اصلی رمان تبر) را نمونه‌ی مرد (یا انسان) امریکایی هزاره می‌داند و او را در کنار جورج اف. بیت^۱، هولدن کالفیلد^۲ و کاپیتان جان یوساریان^۳، که هر کدام نمایانگر دوران خود بودند، قرار می‌دهد. می‌گوید: «وستلیک رُمان درجه یکی نوشته. اگر نمی‌توانید با آن ارتباط برقرار کنید، بروید خدایتان

۱. شخصیت اصلی رمان بیت نوشته‌ی سینکلیر لوئیس.
۲. شخصیت اصلی رمان ناتور داشت نوشته‌ی جی. دی. سلینجر.
۳. شخصیت اصلی رمان تبصره‌ی ۲۲ نوشته‌ی حوزف هلر.

رمان‌های مگرہ مد نظرم نیست، نخوانده‌ام شان، به رمان‌های برف کثیف و ماهزده فکر می‌کنم – و ریچارد استارک هستند که اسم واقعی اش دانلد وستلیک است، اگر اصلاً چیزی به نام اسم واقعی وجود داشته باشد.»

نام رمان حاضر در انگلیسی «The Ax» است که در فارسی می‌توان به تبر، اخراج، تعدیل نیرو و کاوش پرسنل و هزینه‌ها هم ترجمه کرد. ایهام عنوان اصلی در فارسی قابل برگردان نیست.

کوستاگاوراس، فیلمساز یونانی-فرانسوی، در سال ۲۰۰۵ براساس این رمان، فیلمی ساخت با عنوان فرانسوی *Le Couperet*. این نخستین بار است که اثری از دانلد وستلیک به فارسی ترجمه می‌شود.

را شاکر باشید.» نام شخصیت اصلی رمان تبر، دوور (Devore) یادآور کلمه‌ی انگلیسی Devour به معنی بلعیدن و نابودکردن است. مایکل واینرب، نویسنده و روزنامه‌نگار امریکایی، در مقاله‌ی «زندگی‌های بسیار دانلد وستلیک» می‌نویسد: «تنها باری بود که آبی [آخرین همسر وستلیک] می‌دید وستلیک در طول نوشتن رمانی این‌قدر کج خلق و عبوس شده باشد... رمان را در سه هفتۀ به پایان رساند. بعضی‌ها می‌گویند بهترین کتاب اوست.» وی معتقد است که تارانتینو هنگام ساختن «سگ‌های انباری» گوش‌چشمی به رمان‌های پارکر داشته است. واينریب همچنین به تأثیرپذیری نویسنده‌هایی همچون المور لونارد، جورج پلکانوس، دنیس لهین و استی芬 کینگ از وستلیک اشاره می‌کند.

ویلیام کریستول مرگ و خنده را دو مضمون آثار وستلیک می‌داند، «به خصوص در تریلرهای نوآلر او (که به اسم مستعار ریچارد استارک چاپ شده‌اند). در فصل جوايز نوبل ۲۰۰۶، لس‌آنجلس تایمز از کریستول می‌خواهد نامزد خود را پیشنهاد کند. کریستول، وستلیک را پیشنهاد می‌کند: «دانلد وستلیک، نویسنده‌ی امریکایی آثار کمیک-جانی باشد جایزه‌ی نوبل را ببرد. دیگر بس است ستایش از وقایع نویسان عصاقورت داده و وحشت‌زده و شبه‌ژرفاندیش وضعیت بشر. وستلیک زرنگ و باهوش و بامزه است – نویسنده‌ای پُرکار – و خیلی هم ژرفاندیش. ولی مگر داوران نوبل شوخ‌طبعی هم سرشان می‌شود؛ فکر نکنم.»

جان بنوبل، رمان‌نویس مشهور و صاحب سبک ایرلندي، در جایی گفته است: «دو تن از بهترین نویسنده‌های قرن بیستم ژرژ سیمنون –

راستش تا به حال آدم نکشته‌ام، مرتکب قتل نشده‌ام، جان کسی را نگرفته‌ام. عجیب این‌که، یک جورهایی، به خودم می‌گوییم کاش درباره‌ی این موضوع با پدرم حرف می‌زدم، چون او تجربه‌اش را داشت، چیزی که توی دنیای تجارت به ش می‌گوییم سابقه در حوزه‌ی تخصصی؛ توی جنگ جهانی دوم سریاز پیاده‌نظام بوده، موقع پیشروی نهایی از فرانسه به داخل آلمان بین سال‌های ۱۹۴۴-۴۵ «نبرد» را با چشم‌های خودش دیده، به آدم‌هایی بالباس‌های پشمی خاکستری تیره تیراندازی کرده و قطعاً زخمی و لتوپارشان هم کرده و به احتمال قریب به یقین زده چند تایی‌شان را هم کشته، و به پشت سر که نگاه می‌کرده عذاب وجدان به خودش راه نمی‌داده. آدم از کجا بفهمد بعداً از پس کاری بر می‌آید یا نه؟ مسئله این است.

ولی به هرحال، نمی‌توانستم از پدرم بپرسم یا مسئله را باهاش مطرح کنم، حتا اگر زنده بود، که نیست، سیگار و سرطان توی شصت و سه سالگی مثل خوره افتادند به جانش و با همان قاطعیت شلیک ولی نه با آن تأثیر سریع و آنی، جوری از پا درش آوردند انگار دشمنی دور دست بود بالباس پشمی خاکستری تیره.

مسئله، در هر صورت، جواب خودش را پیدا می‌کند، مگر نه؟ منظورم این است که گره اصلی همین جاست، یا از پس اش بر می‌آیم یا نه. اگر نه، پس این